

Voordracht voor de Staf Weerbaar burgerschap en polarisatie van 08 december 2021

Portefeuille
Agendapunt

Openbare Orde en Veiligheid (4)

D1

Vertrouwelijk

Onderwerp

Toepassing wet Intrekken Nederlandschap bij personen in de iPGA-R

Gevraagde beslispunten

1. Kennis te nemen van de achtergrond van de wet en de geconstateerde uitvoeringsproblemen
2. Kennisnemen van de huidige inzet van de gemeente in dit proces en de ervaren dilemma's in de praktijk
3. Instemmen met de voorgestelde wijziging van de inzet van de gemeente en het verwoorden daarvan met de G4 in een brief aan de minister van J&V.

Onderbouwing beslispunten

Ad 1. Achtergrond van de wet

Artikel 14 lid 2 van de Rijkswet op het Nederlandschap (RWN) geeft de minister van J&V de bevoegdheid om het Nederlandschap van iemand in te trekken die onherroepelijk veroordeeld is op grond van een terroristisch misdrijf en een dubbele nationaliteit bezit. Per 1 maart 2017 is hier artikel 14 lid 4 aan toegevoegd, waardoor de minister ook de bevoegdheid heeft het Nederlandschap te ontnemen van personen die zich vrijwillig aansluiten bij een terroristische organisatie. Dit was een tijdelijke wet, de Raad van State heeft recentelijk geadviseerd de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlandschap permanent te maken. Dit zal naar verwachting begin volgend jaar besproken worden in de kamer. **Dit, en het feit dat het proces speelt of op korte termijn gaat spelen bij** **maakt dat wij dit onderwerp agenderen.** Hieronder treft u het totaaloverzicht.

5.1.2,e
4.1.4 - Casuïstiek

Uitvoeringsproblemen

Het intrekken van het Nederlandschap brengt uitvoeringsdilemma's met zich mee op gemeentelijk niveau. Specifiek lopen we in de lokale integrale Persoonsgerichte aanpak - Radicalisering (iPGA-R) aan tegen:

- De duur van het proces wat met alle mogelijkheden van bezwaar en beroep jaren kan duren.
- De (on)mogelijkheid tot uitzetting (vrijwel enkel naar Marokko die weer niet iedereen toelaat).

- De tegenstrijdigheid met de inzet van het lokale casusoverleg om te komen tot een veilige re-integratie in de samenleving.
- De beperkte mogelijkheden van het lokale casusoverleg om interventies in te zetten wanneer iemand illegaal in Nederland is.
- Met als mogelijk gevolg dat deze personen onder de radar verdwijnen, en door uitzichtloosheid verder kunnen radicaliseren.

Deze problemen worden ook erkend door de NCTV, die in het meest recente DTN 55 schrijft dat *“intrekking van het Nederlandschap of de verblijfsstatus trajecten doorkruist vanuit het lokaal bestuur en de veiligheidsketen op het gebied van bijvoorbeeld de-radicalisering en re-integratie. Het handelingsperspectief en het zicht op de bovenstaande doelgroep, wordt (hierdoor) beperkt.”* Al in 2018 heeft de G4 hun bezwaren aan de minister gedeeld in een brief. Het Rijk heeft n.a.v. deze brief een onderzoek laten uitvoeren waarin ook geconcludeerd werd dat: *‘de werking van deze maatregel interfereert in de praktijk met de inspanningen vanuit de lokale integrale persoonsgerichte aanpak tot deradicalisering’*.^[1] Er zijn echter nog geen oplossingen gevonden voor deze bezwaren terwijl de toepassing van de wet wel doorloopt.

Ad 2. Rol van de gemeente in het proces

Als onderdeel van het proces wordt het lokale casusoverleg gevraagd een zienswijze in te dienen t.a.v.:

1. Mogelijke zeer bijzondere persoonlijke omstandigheden betrekking hebbende op de persoon van de betrokkene en prangende humanitaire redenen.
2. De mogelijke impact die het besluit tot intrekking van het Nederlandschap zou kunnen hebben op de directe en/of bredere omgeving van betrokkene. Hierbij valt te denken aan mogelijke extra veiligheids- of zorgrisico's die kunnen ontstaan als intrekking van het Nederlandschap bekend wordt.

We vliegen deze zienswijze nu vooral feitelijk aan (bijvoorbeeld: heeft persoon kinderen ja of nee, werkt persoon mee met de reclassering ja of nee). Hierbij spelen een aantal overwegingen:

- Er zijn geen criteria verbonden aan de vragen waardoor het breed te interpreteren is;
- De persoon kan zelf humanitaire omstandigheden aandragen in de procedures;
- Het is voor het casusoverleg onmogelijk om risico's uit te sluiten (ook wanneer wij een positief advies geven over een persoon kan hij/zij later overgaan tot extremistisch geweld). Daarbij is de iPGA-R gericht op re-integratie.
- 5.1.2.i
- In algemene zin is de ervaring van onze regisseurs dat zij veel inspanningen verrichten om een grondige zienswijze in te dienen maar dat de terugkoppeling zeer summier is.
- De door de gemeente aangeleverde informatie kan opgevraagd worden door de advocaat wat de relatie tussen de casusregisseur en de casus (en zijn of haar familie) kan beïnvloeden.
- De gemeente kan worden gezien als partij in het opleggen van de maatregel, waardoor regievoering wordt bemoeilijkt. En dus uiteindelijk ook niet aan ons doel (disengagement en re-integratie) kunnen werken en de casus uit beeld raakt.

Ad 3. Voorgestelde wijziging

Bij ons, maar ook bij andere gemeenten, zien we steeds meer onrust ontstaan rondom deze wet en de rol van de gemeente daarin. Er zijn de zorgen over personen zonder perspectief, het onduidelijke proces en daarnaast ervaren onze casusregisseurs het als belastend omdat zij (in sommige gevallen) positieve ervaringen hebben bij het werken aan re-integratie wat doorkruist wordt door deze maatregel. Tegelijkertijd is het niet het geval dat er middels de zienswijze informatie boven tafel komt die er anders niet zou zijn. Immers, de persoon heeft zelf beschikking over het dossier.

Gezien de hierboven beschreven problemen stellen wij voor **geen** zienswijze meer in te dienen namens het lokale casuoverleg. Dit voorstel wordt gedaan met instemming van de casusregisseurs die hier in de praktijk mee te maken hebben of hebben gehad. ^{5.1.2,i}

5.1.2,i

Ter kennisname: sommige gemeenten kiezen er daarnaast voor om personen waarvan het Nederlandschap is ingetrokken ook niet meer in de lokale persoonsgerichte aanpak te houden. Immers, het is niet mogelijk om ondersteuning of hulp te bieden, omdat ze geen gebruik mogen maken van de sociale voorzieningen en re-integratie is geen reële doelstelling meer. Wij adviseren dit niet te doen, en deze personen wel in de lokale casusaanpak te houden. Hierdoor houden we in ieder geval zicht op de persoon en eventuele risico's. Gezien de voorgenomen wetswijziging waarbij de wet permanent wordt stellen wij voor dit standpunt te verwoorden in een G4 brief. Deze brief zou begin 2022 verzonden worden.

Onze vraag:

1. **Stemt u in met het voornemen om geen zienswijze meer in te dienen namens het lokale casuoverleg wanneer de minister het voornemen heeft uitgereikt om het Nederlandschap in te trekken van een persoon in de iPGA-R.**
2. **Stemt u in met het voornemen de minister van deze wijziging op de hoogte brengen middels een G4 brief?**

[1] 'Tussen wet en praktijk', ABD Top Consult, 13 februari 2020. Zie bijlage 1.

Volgende processtappen

Bespreking in PTO-R.

Advies / afstemming

Ter voorbereiding is er contact geweest met de regisseurs iPGA-R, G4 en de NCTV.

Documenten

| Registratienr. | Naam |
|----------------|---|
| AD2021-130073 | Staf Weerbaar burgerschap en polarisatie Voordracht (pdf) |

Behandelend ambtenaar of indienend raadslid (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

5.1.2,e

/ 5.1.2,e

Uitslag

D Niet akkoord
